

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7346. Den Text steet am Document parlementaire 7346¹⁵.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7346 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Da komme mer elo bei de Vote par procuration. De Vott ass heimat ofgeschloss.

An dëse Projet de loi ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Laurent Mosar), MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen (par M. Yves Cruchten), Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy (par Mme Stéphanie Empain), Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

9. 7374 - Projet de loi portant

1° approbation de la Convention internationale pour la protection de toutes les personnes contre les disparitions forcées, faite à New York, le 20 décembre 2006 ;

2° modification du Code civil ;

3° modification du Nouveau Code de procédure civile ;

4° modification du Code pénal ;

5° modification du Code de procédure pénale

Mir kommen elo zum Projet de loi 7374 iwwert déi international Konventioun, déi d'Leit virum Verschwannelloosse schützt. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an de Rapport, den honorabelen Här Charles Margue, ass prett fir säi Rapport. Här Margue, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Justice

■ **M. Charles Margue** (*déi gréng*), *rapporteur*.-Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, et ass elo méi e schmärzleche Projet, deen ech lech presentéieren, iwwert d'Approbatioun vun der UNO-Konventioun vum 20. Dezember 2006 zu New York, wou et ëm de Schutz vun alle Persounen geet am Kontext vun deem, wat mer als „disparitions forcées“ beschreiwen.

Lëtzebuerg huet dës Konventioun schonn de 6. Februar 2007 ënnerschriwwen a mir verfluchten eis als Staat, d'Praxis vum Verschwannelloosse vu Persounen ze verbidden an ënner Strof ze stellen. Zu Preventiounszwecker muss ënner anerem geheim Detentatioun verbuede ginn, Fräiheitsentzuch dierf just an offiziellen an iwwerwaachte Strukture geschéien, wou dann och all d'Insasse registréiert ginn an et méiglech ass, Informatiounen iwwer si ze kréien.

D'Konventioun reegelt och d'Entféierung vu Kanner, wann hir Elteren Affer vun enger Disparition forcée goufen, grad wéi d'Fälschung vun hirer Identitéit an hir Adoptioun.

Dëse Projet de loi gouf den 23. Oktober 2018 vum Aussen- an Europaminister deposéiert. De Staatsrot huet en de 25. Juni 2019 eng éischte Kéier aviséiert. D'Justizkommissioun huet sech de 17. Mäerz dëst Joer fir d'éischt domat befaasst, de Rapport bestëmmt, déi eenzel Artikelen analyséiert an och den éischten Avis vum Staatsrot. A mir hunn direkt eng Partie Amendements parlementaires ugehall.

Den 31. Mäerz huet d'Kommissioun dunn awer decidéiert, selwer beim OKaJu en Avis unzefroen, an och vun den Autorités judiciaires. De 27. Oktober huet d'Kommissioun den Avis complémentaire vum Staatsrot analyséiert an duerno hu mer nach eng Partie Textupassung gemaach. Den 10. November hu mer dunn de Rapport och eestëmmeg an der Kommissioun ugehall.

Ëm wat geet et hei an dësem Projet? An dem Artikel 1 approvüiere mer d'Konventioun, déi d'Disparition forcée als e Crime géint d'Mënschlechkeet repriméiert an déi 2010 a Kraaft getrueden ass. Et war 2002 am Statut de Rome vum Internationale Strofgerichtshaff, dass d'Disparition forcée fir d'éischte Kéier als „crime contre l'humanité“ kodifizéiert gouf.

Interessant ass awer, wou déi Debatt iwwert d'Disparitions forcées hierkënn. Si huet hiren Ursprung an de Mënscherechtsbeweegunge ronderëm déi „Verschwonnen“ a Mëttel- a Südamerika. Ënnert dësem Sammelbegrëff kenne mer d'Affer vun de jeeweiligen Diktaturen, déi am Kader vun hirer „guerra sucia“, also dem knaschtege Krich, politesch Géigner oder onbequeem Persounen verschwanne gedoen hunn, u geheime Plaze festgehalen, gefoltert an ermort hunn. Nach haut ginn zu Buenos Aires all Woch op der Plaza de Mayo d'Mammen an d'Frae ronderëm, fir ëffentlech ze demonstréieren, dës Verbrieche ze denoncéieren a fir Opklärung ze verlaangen.

Ech erënnere drun, dass et ënnert der argentine-scher Diktatur Figere gouf mat Leit, déi festgehall goufen an an d'Mier erausgeschmass gi sinn, an deenen hir Kanner duerno zur Adoptioun fräigelooos gi sinn oder vermëttelt gi si vum Staat.

D'Disparitions forcées sinn awer kee Phenomeen, wat op den amerikanesche Kontinent beschränkt ass. Fir an der Nokrichszäit ze bleiwen, kéint een och nach den Algeriekrich, de Vietnamkrich oder den Nordirlandkonflikt als Beispiller nennen, wou dës Praxis an den Asaz koum. A rezenter Vergaangenheet stounge China, Wäissrussland an d'USA am Fokus.

Op der Internetsäit vun Amnesty International kann ee quasi am Dagestakt noliessen, wéi op der ganzer Welt Mënsche verschwannen, zum Beispill an Eritrea, dem Sudan, der Tierkei oder och nach a Syrien.

Den Aarbechtsgrupp iwwert d'Disparitions forcées bei der UNO schreift a sengem Rapport vum August dëses Joers, dass zanter senger Grënnung 1980 59.000 Fäll vun Disparitions forcées signaléiert goufen, an dat an 110 Staaten.

Eng Disparition forcée gëtt an der Konventioun vun New York esou definéiert - ech zitéieren op Franséisch :- « L'arrestation, la détention, l'enlèvement ou toute autre forme de privation de liberté par des agents de l'État ou par des personnes ou des groupes de personnes qui agissent avec l'autorisation, l'appui ou l'acquiescement de l'État, suivi du déni de la reconnaissance de la privation de liberté ou de la dissimulation du sort réservé à la personne disparue ou du lieu où elle se trouve, la soustrayant à la protection de la loi. » Op Lëtzebuergesch kuerz ausgedréckt: Et geet ëm Persounen, déi verschwannen a wou e Staat direkt oder indirekt dru bedeelegt ass a seng Roll och leegent, soudass déi betraffe Persounen kee gesetzleche Schutz hunn.

Mat der Ratifizéierung vun der Konventioun vun New York si mer verflicht, d'Disparition forcée als eng penal Infraktioun ze qualifizéieren, ze definéieren, wat mer mat dësem Gesetz maachen. Mir setzen do eng Strof vun 20 bis 30 Joer Prisong drop.

Wéi ech schonn am Ufank gesot hunn, kënnen mat dësem Gesetz am Eenzelfall och adoptéiert Kanner betraff sinn. Esou passe mer de Code civil un a soen, dass eng Adoptioun, déi normalerweis definitiv ass, eng Adoption plénière, ka revoquéiert ginn, wa sech erausstellt, dass dat adoptéiert Kand en Affer vun enger Disparition forcée ass, respektiv seng Elteren also verschwanne gedoe gi sinn, fir et duerno ze adoptéieren oder adoptéieren ze loosse.

Dës Revokatioun kann ugefrot gi vun der betraffener Persoun selwer, wa se 15 Joer oder méi huet, vun der leiflecher Famill - wann déi dann erëm opdaucht, nach um Liewen ass - oder vun der Adoptivfamill, déi sech der Situatioun bewosst ginn ass oder driwwer informéiert ginn ass, oder de Ministère public kann och nach agräifen, wann dat betraffent Kand manner wéi 15 Joer huet.

Interessant a weesentlech ass: Wann d'Revokatioun gesprach gëtt, da ginn och retroaktiv all Effete vun der Adoptioun annulléiert. Ech gräifen aus den Avis Folgendes eraus - den OKaJu seet a sengem Avis vum 29. Juni dëses Joers :- Wisou muss e betraffent Kand 15 Joer minimum hunn, fir selwer kënnen d'Prozedur ze lancéieren, an net schonns éischter? Wisou ass net de Juge aux affaires familiales oder de Jugendrichter zoustänneg amplaz vum Juge vum État civil? Et geet schlussendlech net just ëm eng Emännerung am État civil. An dësem Sënn mécht den OKaJu generell en Appell, all d'Dispositiounen, déi d'Kanner betreffen an an eise Gesetzestexter verstreet sinn, an Zukunft méi systematesch zesummenzeféieren an d'Organisatioun vun der Kannergerichtsbarkeet an deem Liicht ze iwwerdenken.

Aus dem Staatsrot sengen zwee Avis geif ech dëst ervirhiewen: Am éischten Avis kritiséiert de Staatsrot schaarf d'Dispositioun, dass eng Disparition forcée quasi automatesch zur Revokatioun vun enger Adoptioun soll féieren a schwätzt sech do dergéint aus. Wéi gesot, mir hunn dunn Diskussiounen a Verhand-

lunge mam Staatsrot geféiert. De Riichter soll nämlech kënnen entscheiden, wat am Interessi vum Kand ass, zum Beispill wann esou e Kand schonn als Puppelchen adoptéiert gouf a seng ganz Kandheet an der Adoptivfamill verbruecht huet. Eng Revokatioun soll also net ipso facto gesprach ginn, wann eng Disparition forcée virläit.

A sengem zweeten Avis ass de Staatsrot dann och averstane mat den Amendementer, déi mer an deem Sënn an der Kommissioun ugehall hunn. Weider Avis krute mer vun den Autorités judiciaires eran, notamment der Cour supérieure de justice, dem Parquet général an dem Parquet an dem Tribunal vun Dikrech. Dir fannt déi a mengem schrëftleche Rapport. Domadder schléissen ech de mëndleche Rapport of.

Ech soe Merci fir d'Nolauschteren a ginn den Accord vu sämtleche Fraktiounen, déi an der Kommissioun vertratt sinn. Mir hunn eis dorobber gëeenegt.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- Ech soen dem Här Rapport Charles Margue villmools Merci fir säi prezisen a klore Rapport. An esou wéi e gesot huet, kënnen mer ouni Debat iwwert dëse Projet de loi ofstëmmen.

Ech froe just d'Regierung, ob si eppes wëllt zum Projet de loi soen.

(Négation)

Dat ass net de Fall.

Da komme mer elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7374. Den Text steet am Document parlementaire 7374⁹.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7374 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Da komme mer zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 7374 ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Laurent Mosar), MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo (par M. Georges Engel), Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy (par Mme Stéphanie Empain), Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

10. 7785 - Projet de loi portant modification du Code de procédure pénale

Den zweetleschte Punkt vum Ordre du jour ass de Projet de loi 7785, eng Rei Ofännerunge vum Strofrecht. A Rapport ass nach eng Kéier den honorabelen Här Charles Margue. Och hei ass et de Basismodell.

Rapport de la Commission de la Justice

■ **M. Charles Margue** (*déi gréng*), *rapporteur*.-Merci, Här President, nach eng Kéier. Elo kommen ech mat engem sougenannten Omnibusgesetz. Ech presentéieren e Gesetzesprojet iwwer eng Serie Ännerungen, déi mir am Code de procédure pénale maachen a wou déi eenzel Dispositiounen net onbedéngt e Lien eng mat där anerer hunn.

Et ass e Projet, dee mer eréischt den 9. Mäerz 2021 vun der Justizministesch deposéiert kruten, also ganz rezent. Den 10. Mäerz hu mer eis eng éischte Kéier an der Justizkommissioun domat befaasst. Den 21. Abrëll hu mer direkt eng Rei Amendementer ugehall. Den 29. Juni huet de Staatsrot säin Avis ginn an d'Justizkommissioun huet deen de 27. Oktober analyséiert. Den 10. November gouf de Rapport an der Kommissioun ugehall.

Wann een um Code de procédure pénale Ännerunge mécht, da reagéieren natierlech all d'Justizauto-

ritéite mat ausféierlechen Avisen. Si sinn am schrëftleche Rapport nozeliesen. Et sinn Avisen vun der Cour supérieure de justice, dem Parquet général an de Parqueten aus der Stad a vun Dikrech, de Bezirksgerichter aus der Stad a vun Dikrech, dem Untersuchungsrichter aus der Stad an dem Barreau aus der Stad.

Aus dem Exposé des motifs e puer Extraite fir ze beschreiwen, wéi eng Ännerunge gemaach ginn; et sinn e puer interessant a weesentlech Dispositiounen an et ass net just Kosmetik, déi mer hei maachen.

Éischte Punkt: Et geet ëm d'Ausweitung vun der „compétence territoriale“ op internationalem Niveau, déi mer an den Artikel 5, 5-2, 7-1 a 7-3 vum Code de procédure pénale upassen. Mir iwwerhuele an eis Gesetzgebung eng generaliséiert Kompetenz, déi am internationale Recht als „personnalité passive“ bekannt ass. Dat ass d'Méiglechkeet, dass de Pays d'origine vun engem Affer den Auteur vun enger Infraktioun, déi am Ausland geschitt ass, ka poursuivéieren.

Wisou ass dat néideg? Den Ausgangspunkt war e Mord un engem Lëtzeburger am Oktober 2011 a Brasilien während senger Hochzäitsrees. Ausgeféiert gouf d'Dot vun engem Killer am Optrag vu senger Fra an enger Komplizin, béid auslännesch Residenten hei zu Lëtzebuerg, wéi et sech erausgestallt huet. Et ass en tragescht Virkommen, mee wierklech e Krimi, wéi mer e soss kënnen liesen. Déi zwou Damme ware méiglecherweis op d'Ierfschaft aus.

Stellt lech vir, déi brasilianesch Autoritéite sinn dem Fall net nogaangen an hu keng Pursuitten ageleet! D'Fro huet sech du gestallt, ob déi lëtzebuergesch Autoritéite kéinten aktiv ginn an dësem Mordfall, deen am Ausland passéiert war. Dat war keng einfach Ugeleeënheet. An dunn ass en Artifice juridique an d'Spill komm, deen et de Lëtzeburger Autoritéiten erméiglecht huet, aktiv ze ginn, an zwar op Basis vum Fait, dass déi zwou Dammen de Mord zu Lëtzebuerg geplangt haten an esou eng Association de malfaiteurs virlooch hei am Land, an déi huet et erméiglecht, och kompetent ze sinn, fir de Mord a Brasilien ze jugéieren, well béid Infraktiounen an engem direkten Zesummenhang stoungen.

Et koum dunn och zu enger Verurteilung vun deenen zwou Dammen zu Lëtzebuerg, awer just, well d'Premeditatioun vum Mord konnt hei am Land etabliert ginn. Wier dat net gewiesch, hätt dee Mord wuel ni poursuivéiert kënnen ginn!

Déi territorial international Kompetenz vun de Lëtzeburger repressive Juridictiounen ass haaptsächlech baséiert um Krittär vun der Plaz, wou d'Infraktioun passéiert, notamment wann et ëm Doutschlag oder Mord geet, ausser den Täter huet déi lëtzebuergesch Nationalitéit.

Mat den neien Dispositiounen maache mer et elo méiglech, dass déi Lëtzeburger Autoritéite kënnen aktiv gi bei Delikter oder Crimmen, déi am Ausland passéieren a wou d'Affer entweder Lëtzeburger sinn oder zu Lëtzebuerg residéieren, an dat och am Fall, wou déi auslännesch Autoritéite keen Interessi un enger Poursuite weisen. Well zu Lëtzebuerg esou vill Auslänner residéieren, huele mer déi Kategorie vu Leit och ausdrécklech mat eran. Dat fir déi éischt Dispositioun.

Zweet Dispositioun: Mir schafen d'Méiglechkeet, fir d'Garde à vue vu 24 Stonnen op 48 Stonnen ze verlängeren, dat awer natierlech nëmmen ausnamsweis an eng eenzeg Kéier. Motivéiert muss dës Verlängerung sinn: wa kloer Indicë virleie fir e Scholdverdacht vum Inculpéierte bei engem Crime oder engem Delikt; wann et besonnesch Ëmstänn ginn duerch d'Komplexitéit vun der Affär an eng gréisser Unzuel vu Verdächtegen. Den Delai vu 24 Stonne leeft vum Moment un, wou d'Persoun verhaft gëtt.

Firwat schafe mer dës aussergewéinlech Méiglechkeet? Den Untersuchungsrichter stellt en Haftbefehl géint e Verdächtegen normalerweis aus, wa Fluchtgefor besteet oder de Risiko, dass Beweiser kënnen verschwannen, respektiv wann dee Verdächtegen net fräiwëlleg beim Riichter erschéngt. De Verdächtege gëtt natierlech aus deene selwechte Grënn net am Virfeld vu senger Verhaftung informéiert, an oft gëtt et jo an engem Dossier méi Verdächteger an déi mussen zäitgläich kënnen verhaft ginn. D'Polizei geet dann op Uerder vum Untersuchungsrichter déi Persounen zur selwechter Zäit verhaften. Doropshi lafe vun deem Moment un eng Panoplie vu Prozeduren.

Mam Gesetz vum 8. Mäerz 2017, vun deem den Alex Bodry Rapportier war, hu mer ënner anerem eng Rëtsch Rechter a Garantien zugonschte vun de Verdächtegen agefouert. Zanterhier leeft den Delai vu 24 Stonnen ab der Verhaftung an net wéi virdrun ab dem Transfert an de Prisong, dee jo eng Rei Stonne war, nodeem de Verdächtege vun der Polizei verhéiert gouf. Dat heescht, d'Reform vun 2017 huet zur paradoxaler Situatioun gefouert, dass mer d'Formalitéiten erhéicht hunn am Schutz vum an an de Garantië fir de Verdächtegen an dass mer de maximalen Delai vun der Privation de liberté verkierzt hunn.

Chambre des Députés

Compte rendu officiel

Supplément commun aux quotidiens :
Luxemburger Wort, Tageblatt, Zeitung vum Lëtzebuerger Vollek

Contenu rédactionnel :
Service du compte rendu de la Chambre des Députés
Service des relations publiques de la Chambre des Députés
Tél. 466 966-1

Saisie de texte :
Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Conception et mise en page :
Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Concept et coordination générale :
brain&more, agence en communication, Luxembourg

Imprimeries :
Mediahuis Luxembourg SA
60, rue des Bruyères
L-1274 Howald

Editpress SA
Belval Plaza, 7, avenue du Rock'n'Roll
L-4361 Esch-sur-Alzette

Dëse Projet de loi versicht, dës Schwieregkeeten ze klären, andeems den Delai vu 24 Stonne bestätegt gëtt an eng Méiglechkeet geschafe gëtt, eng eemoleg 24-Stonne-Verlängerung ze maachen, wéi gesot, ënner speziellen Ëmstänn. Zwee Beispiller, fir dat kënnen duerzeleeën, sinn eng Razzia, wou et drëms geet, Leit aus engem Réseau vu Mënschen-, Waf-fen- oder Drogenhändler ze verhaften, a wann et ëm e Réseau vun Terroriste geet. Dat war déi zweet Dispositioun; déi nächst gi méi kuerz.

Déi drëtt dann: Mir hunn am Code de procédure pé-nale eng wichteg Dispositioun, an där et ëm d'Reie-folleg geet vun der Prise de parole bei de Sitzungen um Penal. Mir dréinen déi elo carrement ëm. No kriteschen Diskussiounen zur initialer Formulatioun an der Kommissioun ass zrëckbehalé ginn, dass d'Défense an alle Fäll zum Schluss d'Wuert kritt. Och no enger Äntwert vun der Partie civile oder dem Ministère public kritt si nach eng Kéier d'Ge-leeeënheet, d'Wuert ze ergräifen. Mir hunn eis u Frankräich inspiréiert. Dës Prezisioun hu mer elo op méi Plazen direkt an de Code drageschriwwen.

Aus der Direktiv 2011/93 iwwert den Abus sexuel, d'Exploitation sexuelle an d'Pedopornografie setze mer déi wichteg Dispositioun ëm, dass den Delai vun der Preskriptioun eréischt ufänkt, wann déi Per-soun (veuillez lire: wann d'Affer) groussjäreg ass. Dëst war en Oubli, en onglécklechen Oubli, an der Ëmsetzung. Et ass jo méttlerweil gewosst, dass Persounen, déi als Kanner Affer vun esou Delikter waren, oft eréischt laang Jore spéider fäeg sinn, doriwwer ze reflektéieren, a sech bewosst ginn, dass hir Schwieregkeeten, déi se am Liewen hunn, op esou Situatiounen vu Mëssbrauch zrëckzeféiere sinn.

Ech erlabe mer, drop hinzeweisen, dass e Gesetzes-projet de Moment am Ministère ausgeschafft gëtt, wou mer wäerten op déi Fro vun de Preskriptiounen allgemeng zrëckkommen.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Charles Margue** (*déi gréng*), *rapporteur*.- Ënner anerem ass a Frankräich déi Diskussioun kierzlech geféiert ginn, fir déi Zäit vun der Preskriptioun kon-sequent eropzesetzen, an och hei am Land.

Fënnefte Punkt: Den Artikel 10 féiert am Code de procédure pénale deem neien Titre „Du dossier élec-tronique“ an, wou gesot gëtt, dass all Akten a Piècen ënner numeereschem Format kënnen ausgestellt ginn oder numeeresch konvertéiert kënnen ginn. Déi elektronesch Ënnerschrëft ass och virgesinn an d'Transmissioun vum Dossier un den Affekot ge-schitt dann och elo via Courrier électronique. Erlaabt mer dann d'Bemierkung: Da muss also all Affekot seng offiziell E-Mail-Adress vum Barreau och benot-zen.

Am Artikel 12 gëtt d'Méiglechkeet geschafen, fir an der Chambre correctionnelle zu dräi Riichter ze sëtzen an net just een eleng, an dat, wann et ëm komplex Situatiounen geet, wa vill Leit ugeklot sinn a vill Zeie mussen gehéiert ginn. E Beispill ass en Ho-micide involontaire. D'Extensioun op dräi Riichter ka geschéien op Ufro vum Ugekloten, vum Affer, vum Parquet oder vum Riichter selwer. E Recours zu dëser Decisioun ass net méiglech.

Ech sinn op der leschter Säit ukomm, Här Pre-sident, déi siwent Dispositioun, déi ech erläuteren: Fir e gewëssene Parallelismus mat den erweiderte Kompetenzen vun de Friddensgerichter hierzestel-len, gëtt den Niveau vun den Amenden, déi via

Ordonnance pénale gesprach kënnen ginn, vun 2.500 op 15.000 Euro eropgehuewen.

Souwäit mäi mëndleche Rapport, weider Detailer am schrëftlechen. Merci un all d'Mataarbechter aus dem Ministère, un all déijéineg, déi interessant a wäertvoll Avisen zu dëser Reform vum Code de pro-cédure pénale geschriwwen hunn. An ech erlabe mer, drop hinzeweisen, dass et e weidere Schrëtt ass, fir eis Justiz méi effikass a biergerfrëndlech opzustellen.

Ech soe Merci fir d'Nolauschteren a ginn den Ac-cord vun der grénger Fraktioun.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- An ech soen dem Här Rapporteur Charles Margue villmools Merci.

An ech ginn d'Wuert un den éischten ageschriw-wene Riedner, an dat ass den honorabelen Här Gilles Roth. Här Roth, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Gilles Roth** (CSV).- Merci, Här President. Ech kann dat kuerz maachen, well d'Justizministesch, wéi mer gesot kritt hunn, ass krankheitshalber net à même, fir dëser Sitzung bäizewunnen. Duerfir wënsche mer hir all dat Bescht. Si war awer gëschter bäigeschalt an der Justizkommissioun.

Ech wëll duerfir och just am Numm vun der CSV-Fraktioun soen, dass mer keng Diskussioun vun dësem Projet op dëser Plaz an an dëser Stonn elo wëllen. Trotzdem wëll ech dem Rapporteur Merci soen, well et ass e wierklech wichtige Projet. En huet deem och gutt praktesch erklärt.

Ech kann och soen, zu enger weesentlecher Fro, déi opgeworf gouf vun der Madamm Hartmann, dat ass déi, ënner anerem, dass de Plumitif d'audience net soll vum Greffier eleng schrëftlech gehandhaabt ginn, mee dass eng Audience och sollt enregi-stréiert ginn, dass mir als CSV do derhannertstinn an dass mer zweetens och der Meenung si betref-fend déi physesch Plaz, déi en Zeien huet, deem an engem Strofprozess gehéiert gëtt, dass deem net eleng säi Gesiicht vis-à-vis vum Riichter an dem Parquet soll dréien, mee esou dass e vun allen a virun allem och vun den Affekote vun der Defense ka gesi ginn.

En drëtte Punkt ass deem - an ech wëll dat och ganz kloer soen, quitte dass mir am Ufank, oder viru Joren, méi eng restriktiv Positioun dozou haten -, dass d'CSV derzou steet, dass d'Verjürungsfrist bei Sexualdelikten, besonnesch och bei Mannerjäregen, verlängert gëtt. De Moment ass dat ab dem 18. Liewensjoer während zéng Joer, dat heescht theoree-tesch bis 28 Joer. Mir hu kee Problem, wann dës Ver-järungsfrist och änlech wéi an anere Länner - wéi a Frankräich, huet de Rapporteur gesot - verlängert gëtt. Also, do fannt Der bei eis oppen Oueren.

Ech mengen, de Rescht diskutéiere mer dann, wann d'Sam Tanson als Justizministesch och erëm kann an dësem Raum sinn. Merci, an ech gi selbstver-ständlech d'Zoustëmmung vun der CSV-Fraktioun.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Roth. Nächstes ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Pim Knaff. Här Knaff, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Pim Knaff** (DP).- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, deem Text, dee mer haut stëmmen, ass interessant, well en am Fong bei dräi Saachen eist Strofrecht verbesser, a fir d'éischt fir d'Extensioun vun der Compétence territoriale inter-nationale vun eisen nationale Juridictiounen. Bis ewell war et esou, dass eis national Geriichter och konnte Lëtzebuerger jugéiere fir Strofdoten, déi se am Ausland begaangen hunn a wou d'Affer Lëtze-buerger war. Dës Kompetenz gëtt elo an deem Sënn erweidert, datt d'Lëtzebuerger Geriichter och de Re-sident aus eisem Land kënnen jugéieren, wann d'Vic-time vun engem Crime oder vun engem Delikt Lëtzebuerger ass oder seng Residence hei huet.

Dës Extensioun ass natierlech am Sënn vum Affer an ass ausdrécklech ze begrëssen, well se also elo dem Affer et erméiglecht, a sengem Land säi Recht anzekloen, wann den Auteur och hei am Land wunnt.

En zweete ganz wichtige Punkt an dësem Gesetz ass d'Extensioun vun dem Delai, während deem ee ka vun den Autoritéiten festgehale ginn, ier een engem Riichter virgefuert gëtt. Wann deem Delai bis elo 24 Stonne war, da kann deem Delai elo op 48 Stonne verlängert ginn, wann d'Difficultéit vun der Affär oder d'Unzuel vun de Beschëllegten dat justi-fiéiert. Dës Verlängerung muss awer natierlech scho vun engem Magistrat decidéiert ginn.

Ganz kloer gëtt et hei zu alle Säiten Interèten: Bei engem presuméierten Täter, dee festgehale gëtt, deem also domat seng Fräiheet verléiert, a bei den Autoritéiten, enger Police judiciaire oder engem Ca-binet d'instruction, déi nëmme limitéiert Zäit hunn, fir Interrogatoires ze féieren oder hir Enquêtes ze maachen. Ass den Delai de détention ze kuerz an der Zäit, leeft ee Gefor, datt méi oft op eng Untersu-

chungshaft zrëckgegraff gëtt, fir all Zort vun Obscurcissement des preuves oder awer vu Flucht-gefor ze evitéieren. Ech hat dës Remark och an der Kommissioun gemaach an ech si frou, datt mer do, wéi gesot, eis eens gi sinn, datt deem zousätz-lechen Delai vu 24 Stonnen zu méi equilibriierten Decisiounen kéint féieren, wat finalement am Interêt vun all Mënsch ass, dem presuméierten Täter an natierlech awer och den Autoritéiten. Den Här Rap-porteur hat dat och schonn a sengem Rapport erklärt.

Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, als leschte Punkt géif ech op d'Artikelen 11 bis 15 vum Gesetz agoen, déi d'Reiefolleg vun der Plaidoirie reegelen. Fir den Avocat pénaliste ass dëst Gesetz e Meilesteen an Direktioun Égalité des armes a Pré-somption d'innocence.

Als jonken Affekot huet ee schonn net schlecht gestaunt, wann de Representant vum Ministère public zesumme mam Geriicht an de Sitzungssall komm ass, dat, nodeems eng erschreckend haart Schell gelaut huet, mee et huet ee sech och nach gewonnert, datt de Representant vum Parquet sech dann nach op deem selwechten Niveau wéi d'Riich-tere gesat huet, alors que den Affekot konnt eng Etage méi déif Plaz huelen! Dat alles huet een net grad optimistesches gestëmmt.

Wann een dann awer nach gesinn huet, datt de Par-quet, dee jo am Fong d'Charge de la preuve hat, konnt no der Defense seng Requisitiounen huelen, da konnt ee sech natierlech verschidde Froe stellen. Verschidde Saache sinn entre-temps chan-géiert ginn, fir e bësse méi no bei de Prinzip vun der Égalité des armes ze kommen a vun der Presomp-tion d'innocence: De Parquet kënn net méi mat de Riichter an e geet och net méi mat de Riich-teren aus dem Sitzungssall eraus - dat ass jo mol schonn e weesentleche gudder Punkt. An an esou munche Juridictiounen ass et och esou, datt de Parquet net méi uewe bei de Riichtere sëtzt, mee datt en ënne sëtzt wéi d'Affekoten, op deem selwechten Niveau, wéi zum Beispill um Tribunal administratif oder an der Chambre du conseil.

Nach net iwwerall ass d'„erreur de menuiserie“, wéi se emol genannt ginn ass, opgehuewen, mee wéi gesot, kann ee jo nach hoffen an dreemen. Wat awer elo duerch dëst Gesetz changéiert gëtt, dat ass, dat endlech de Procureur muss seng Requisi-tiounen huelen, ier d'Défense hir Defense presen-téiert. Dat heescht, ier den Affekot plädéiert, muss de Parquet soen, wourop en da finalement soll plädéieren. An ech mengen, dat ass e Prinzip, deem awer weesentlech ass, well e wierklech an d'Direk-tioun geet vun der „burden of proof“, wie muss beweisen: D'Partie poursuivante, dat ass de Par-quet, an dee muss uféieren, wat seng Elementer sinn, an do muss ee kënnen drop äntweren.

Dofir mengen ech, datt dat Gesetz hei ganz wichteg ass. Mir si ganz frou als Demokratesch Partei, mee ech mengen, mir haten och e ganz grouse Konsen-sus an der Kommissioun, datt déi Dispositioun elo hei geännert gëtt. Wéi gesot, ech gi ganz gären zu dësem Projet den Accord vun der Demokratescher Partei, awer net ouni dem Rapporteur, dem Charles Margue, villmools Merci ze soe fir säin exzellente schrëftlechen a mëndleche Rapport.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- An ech soen dem Här Pim Knaff villmools Merci a ginn d'Wuert direkt weider un den honorabelen Här Dan Biancalana. Här Biancalana, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Dan Biancalana** (LSAP).- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech wäert mech ganz kuerz halen. Dem Charles Margue merci fir säi schrëftlechen a mëndleche Rapport. Ech mengen, dee Projet, Dir hutt et eraushéieren, dee mer haut hei stëmmen, schreift sech ganz kloer duerch déi Ännerungen, déi mer hei virhuelen, an d'Modernisa-tioun vun der Strofjustiz a vum Code de procédure pé-nale an. D'Méiglechkeet, déi mer hei am Fong engem Untersuchungsriichter ginn, bei enger Exper-tis derbäi ze sinn iwwer Viseokonferenz, iwwert deem elektronesch Moyaen do kënnen deelzehue-len, dat erlichtert him ganz kloer och d'Aarbecht, déi e mécht, an awer an engem Kader, wou och d'Confidentialitééit weider ka garantéiert ginn.

Wann den Untersuchungsriichter och d'Méiglech-keet huet, dass den Delai vu 24 Stonne verlängert gëtt, wou och natierlech d'Ordonnance vun engem Riichter muss motivéiert si fir 48 Stonnen, ech mengen, dann ass och dat keen onweesentleche Moment, well mer ganz kloer wëssen, dass een am Kader vun den Enquêtes, déi gefouert ginn à charge et à décharge - ech mengen, et ass dat d'Missioun, déi den Untersuchungsriichter jo huet -, ëmmer méi Dossieren huet, déi eng gewësse Komplexitéit hunn, an dass een natierlech och probéiert, qualita-tiv gutt Aarbecht ze leeschten. A wann een deem Delai, wéi gesot ënner bestëmmte Konditiounen, verlängere kann, dann ass dat sécherlech net au détriment vun der Enquête, déi een deementsprie-chend och mécht.

De Pim Knaff ass effektiv och op den Ordre des plaidories hei agaangen. Do inspiréiere mer eis um

franséische Modell. An ech mengen, dass dat och eng Stärkung ass um Niveau vun de Rechter vun der Defense. An da mengen ech, en net onweesent-leche Punkt sinn awer hei d'Konditiounen, déi mer och ginn, fir d'Ordonnance pénale ze erweideren, well och dat reit sech an de Fonctionnement an an d'Effikassitéit vun der Justiz an. Et ass e wichtigen Outil an erméiglecht am Fong och, d'Dossieren an engem ganz rasonabelen Delai ze evakuéieren, och dat, andeems d'Rechter vun der Defense garan-téiert ginn. Et ka méi eng héich Amende geschwat ginn. Mee och dat, mengen ech, kann derzou bäidroen, dass och Dossiere méi schnell kënnen evakuéiert ginn.

Fir ofzeschléissen: Mir ginn also hei am Fong der Magistratur eng ganz Rei Outilen, déi hir Aarbecht am Alldag vereinfachen, a mir setzen awer och verstärkt op d'Digitalisatioun. Och déi setze mer hei deementspriechend an.

Dofir nach eng Kéier dem Rapporteur merci fir säi Rapport. An ech ginn den Accord vun der LSAP-Fraktioun. Merci.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Biancalana. An da wier et um honorabelen Här Fernand Kartheiser. Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Jo, Här President, villmools merci. Dir Dammen an Dir Hären, ech wéilt ufänken - ech hunn elo héieren, datt d'Madamm Tanson krank ass -, fir hir och an eisem Numm a vun hei aus eng gutt Besserung ze wënschen. Vläch-t kuckt si eis no, da sinn déi Kommentaren, déi mer hei maachen, mengen ech, awer op jidde Fall zu engem wichtigen Deel un déi richteg Adress komm.

Vläch't just zwee Kommentaren. Den Här Margue huet eis e ganz gudden a ganz komplette Rapport gemaach, dofir wéilt ech net op all Bemierkung agoen, déi hie gemaach huet, mee vläch't op zwee Theemekomplexer.

Deen éischten ass dee vun der Preskriptioun: Deen ass ganz komplizéiert, et muss ee ganz gutt oppas-sen, well een och un de Kär vun der Rechtsstaat-lechkeet erugeet. Déi Preskriptioun ass jo net vum Himmel gefall! Dat ass eng Entwécklung, déi sech am Laf vun der Entwécklung vun der Rechtsge-schicht etabléiert huet fir sécherzestellen, datt déi Zeienaussoen zum Beispill zouverlāsseg sinn, fir datt mer do net herno an eng Situatioun erakom-men, wou eng Uklo scho praktesch eng Verurtee-lung ass. An do mussen mer ganz gutt oppassen.

Ech erënnere mech un e Prozess, deem nach ëmmer net ofgeschlossen ass an eist Land während Jorzéng-ten weinst Evenementer, déi an den 80er-Jore geschitt sinn, markéiert huet a wou mer exzellent Beispiller, déi kontradiktouresch an zum Deel farfelu Zeienaussoen, am Laf vun der Zäit hunn. A wat fir do gëllt, gëllt och fir aner Prozesser. An et muss einfach opgepasst ginn, datt eng Rechtssécherheet besteet. An dat geet eeben nëmmen, wann en Délai de prescription besteet, well dat mënschlecht Gediechtnes ass net zouverlāsseg. Och déi mënschlech Charaktere sinn nun eemol net zouver-lāsseg an et muss een eeben oppassen. Den Délai de prescription ass en Acquis positif an eisem Rechtswiesen, dofir muss een oppassen, datt een deem net muttwëlleg a Fro stellt. Et ass ganz wich-teg, fir dat ze maachen.

Och mat de Beweiser ass et esou. Och Beweiser sinn zum Deel nëmme fir eng gewëssen Zäit gutt oder si schwéier ze kréien. Et muss een einfach do, wéi gesot, all déi Rechtssécherheeten an deem Sënn opstellen, datt eng Défense all hir Chancen huet. Et ass en Deel vun engem faire Prozess, datt och d'Défense an net nëmmen d'Accusatioun à éga-lité d'armes ass an eng richteg Chance op Verdee-degung awer nach besteet.

Eng zweet Consideratioun, déi ech wéilt hei maa-chen - dat ass e bëssen en Echo vun deem, wat den Här Knaff gesot huet -, ass déi Saach vum Fonc-tionnement vun eise Geriichter. Et geet net duer ... Ech mengen, et ass schéin, datt a verschiddene Ge-riichter déi „erreur de menuiserie“, wéi den Här Knaff dat ganz elegant genannt huet, redresséiert gëtt doduerch, datt Parquet a Riichter net méi ze-summen aus dem Sall eran- oder erausginn an esou weider. Mee dat, esou schéin et ass - an et weist jo och, datt se sech där Problematik bewosst sinn, an an deem Sënn ass dat jo scho ganz gutt -, mee dat léist de Problem net!

A wann Der lech erënnert, Här Knaff - an dofir wollt ech awer dorobber zrëckkommen -, eng vun deene Kriticken, déi mir hunn als ADR un der Verfas-sungsrevisioun, um Justizkapitel, ass jo, datt mer soen: Et ass eng verpasste Chance! Do si gutt Saa-che geholl ginn: d'Onofhängegkeet vun der Justiz. Mee eebe just déi Trennung vu Parquet a Magistra-ture assise, dat wär jo dat, wat mir eis gewënscht hätten a wat een elo hätt kënnen maachen, fir eeben net nëmmen eng Reegelung ze hunn, wou se getrennt eran- an erausginn, mee wierklech funda-mental d'Magistrature assise vun der Magistrature debout ze trennen.

Dat wier de Progrès gewiescht! Dat wier eng Moderniséierung gewiescht! Dat wier eppes gewiescht. An ech gesinn, datt Dir an déi selwecht Richtung denkt. Da froen ech mech: Firwat ënnerstëtzt d'Demokratesch Partei d'ADR dann net bei dësem Uleies?! Wann Der jo selwer gesitt a beschreift hei, wéi wichteg dat wär!

(Brouhaha et interruptions)

Also mäin Appell un lech ass: Da sidd lech konsequent! Da sidd lech konsequent ...

(Interruptions et coups de cloche de la présidence)

... a maacht mat eis déi Kritik un der Verfassungsrevisioun an dréint se ëm an eng positiv Saach! Dann huele mer déi Saach nach eng Kéier op de Leescht a mir trennen, wat muss getrennt ginn am Interessi vum Fonctionnement vun der Justiz a vun enger besserer Qualitéit vun der Justiz hei am Land. Dann hätte mer eppes Positives gemaach.

Dat gesot, déi Ännerungen, déi den Här Margue eis haut hei proposéiert huet, déi ginn allgemeng an eng Richtung, déi mir begrëssen. An dofir wäerte mer dat hei matstëmmen, allerdéngs, wéi gesot, mat de puer Bemierkunge vu Virsiicht, déi mer awer gemaach hunn. Merci.

(Interruption)

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Kartheiser. Leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen.

■ **M. Marc Goergen (Piraten).**- Merci, Här President. De Moie war an der Kommissioun d'Informatioun jo nach vertraulech, mee an der Tëschenzäit gouf e Pressecommuniqué geschriwwen: Dofir och vun eis Piraten der Ministesch eng gutt Besserung! A merci dem Charles Margue fir dee gudde Rapport. An och mir Piraten wäerten d'Zoustëmmung ginn.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Familljemnistesch Corinne Cahen.

Prise de position du Gouvernement

■ **Mme Corinne Cahen, Ministre de la Famille et de l'Intégration.**- Villmools merci, Här President. Am Numm vun der Justizministescher géif ech da gären all de Riedner Merci soen, an natierlech virun allem dem Rapporteur villmools merci fir säi geschriwwene Rapport an och deen, deen en haut virbruecht huet.

An ech géif lech och am Numm vun der Justizministescher wëlle Merci soen, dass dëse Projet esou séier op den Ordre du jour konnt kommen. Dir verbessert domadder, wéi gesot, op en Neits de prozedurale Kader an eisem Strofrecht. Verschidden Dispositiounen erlaben et eise Geriichter, méi effikass a méi flexibel ze schaffen. Aner Dispositiounen droen dozou bäi, eise Code de procédure pénale ze moderniséieren an deem, wat sech schonns deels an der Praxis agebiert huet, Rechnung ze droen.

Ech ginn dovunner aus, dass d'Justizministeschen Debat och verfollegt huet. Merci nach eng Kéier an hirem Numm a merci fir Äert Versteedemech.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Madamm Ministesch. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7785. Den Text steet am Document parlementaire 7785°.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7785 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Mir kommen elo zum Vote par procuration. De Vott ass heimat ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Laurent Mosar), MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Georges Mischo), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy (par Mme Stéphanie Empain), Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

11. Motion de M. Claude Wiseler relative à l'ouverture des centres de vaccination dans toutes les régions du pays

(Motion déposée en séance publique n° 15 du 30 novembre 2021 - à consulter en page 194 de ce compte rendu)

Mir kommen elo zur Motioun vum Här Claude Wiseler iwwert d'Ouvverture vun Impfzenteren an all Regioun vum Land. An ech géif direkt dem Auteur vun der Motioun, dem Här Claude Wiseler, d'Wuert ginn.

Exposé

■ **M. Claude Wiseler (CSV), auteur.**- Merci, Här President. Duerch déi Motioun, déi mer scho kuerz presentéiert haten de leschten Dënschden, wëlle mer am Fong eppes ganz einfaches zum Ausdrock bréngen. Dat Éischt, dat ass, datt mer selbstverständlech d'accord si mat all deem, wat d'Regierung mécht fir d'Impfungen ze ënnerstëtzen, fir datt mer esou schnell wéi méiglech der méi kréien.

Verschidde Saache si jo gemaach ginn, verschidden Impfungen. Mir hunn déi normal Impfungen, an haaptsächlech déi nei Moossnamen, déi eloannoncéiert ginn, wäerten och eng ganz Rei Leit derzou bréngen, sech awer impfen ze loossen. Zweetens hu mer déi Boosterimpfungen, déi och elo decidéiert gi sinn, ob se da mat Rendez-vous oder ouni Rendez-vous sinn, an drëttens den AstraZeneca, deen op véier Méint erofgesat ginn ass. Alles dat bréngt jo da méi Leit derzou, sech impfen ze loossen. An alles dat ass an eisen Aen absolutt evident positiv.

Mee wann een dat alles mécht, da muss et och natierlech um Terrain klappen. Da mussen och alleguer déi Leit, déi sech elo wëllen impfe loossen, schnell bäikommen an déi Offer vun Impfméiglechkeeten, déi do ass, soll dann och um ganzen Territoire verdeelt ginn, fir datt et einfach ass, sech impfen ze loossen. Dofir hu mer och dës Motioun erabruecht.

An da soen ech awer och hannendrun: Och d'Informatioun muss awer klappen! An do sinn awer an deene leschten Deeg och eng Rei Problemer gewiescht, an ech wär frou, wann d'Ministeschen hirer Stellungnam och nach eng Kéier kéint dorobber agoen.

Fir d'éischt ass gesot ginn, datt d'Leit kéinten ouni Rendez-vous dohinnergoen. Dunn ass erëm, well et iwwerlaf ginn ass, gesot ginn, et kéinten nëmme méi Leit mat Rendez-vous kommen. Alles dat bréngt e relativen Duercherneen. An d'Leit wëssen net méi, ob se dann elo kënnen oder ob se net kënnen goen. An dofir misst absolutt schnell Kloerheet geschaaft ginn.

Dann ass och déi Diskussioun ëm de Booster do gewiescht, wou dann an engem Moment gesot gëtt: Wann Der mat Pfizer zweemol geimpft gouft, kritt Der elo e Booster vu Moderna, a Moderna ass am Fong obligatoresch fir déi drëtt Impfung. An ech mengen, an ech hunn e wéineg nogekuckt, wat d'FDA (ndlr: U.S. Food and Drug Administration) doriwwer geschriwwen huet, dat schéngt mer och logesch ze sinn, datt dat mat esou Kräizimpfungen och sénnvoll ass.

Ech wëll just soen, wann een dobaussen dann héiert, wat d'Leit engem erziele kommen, da sinn awer eng ganz Rei Hesitatiounen, well Leit, déi da mat Pfizer geimpft gi sinn, déi wëssen net, firwat se dann elo obligatoresch Moderna kréien a firwat se och net kënnen Pfizer wielen, wa se dat schonn zweemol haten. Also, ech kann et medezinnesch absolutt verstoen, wat d'Regierung mécht. Ech soen lech just, et wär natierlech gutt, wann déi Explikatiounen och géifen eriiwwerkommen. Well wann d'Explikatiounen net eriiwwerkommen, da kréien d'Leit, well se net wëssen, wat se sollen dovunner halen, deelweis Angscht do virdrun an hesitéieren, fir sech impfen ze loosse mat Moderna, well se da soen: „Ech géif léiwer op de Pfizer waarden. Dee kann ech elo net kréien, da waarden ech nach e wéineg.“ An dat ass einfach déi schlecht Reaktioun. An do, mengen ech, muss d'Kommunikatioun besser ginn.

En anert Beispill ass dat, wat mer an der Zeitung de Moie gelies hunn, déi ganz Geschicht ronderëm den Dokter, deen da seet, e misst elo, well e kee Moderna bestallt hat an eng Instruktioun vun der Regierung erauskomm wär, dass u sech awer déi drëtt Impfung Moderna misst sinn, an en elo jo net mat Pfizer impfe kéint, all seng Clienten ofbestellen, seng Patienten ofbestellen. Ech mengen, den Här Clement hat do eng Question parlementaire driwwer gestallt, e krut och schonn eng korrekt Äntwert vun der Regierung. Just de Problem ass, datt net jiddwereen déi korrekt Äntwert op dem Här Clement seng Question parlementaire liest. A wann dat dann net uerdentlech kommunizéiert gëtt, da gi sech erëm vill Froe gestallt an et gi vill Hesita-

tiounen, déi awer onnéideg sinn an déi net zur Situatioun bäidroen.

An dat Véiert, dat ass déi ganz Diskussioun - an elo weess ech net, ob dat richtig ass oder net, mee et ass wat mir gesot gëtt -, dass bei der Boosterimpfung, notamment bei Moderna, dann nëmmen eng hallef Dosis geholl gëtt a keng ganz Dosis, nëmme 50 %. Ech weess net, ob dat richtig ass oder net. Mee Dir kënnt eis jo vläicht, Madamm Minister, duerno d'Explikatiounen ginn. Ech hunn dat och nogelies, och do seet d'FDA, datt dat absolutt sénnvoll wär immunologesch, fir nëmmen eng hallef Dosis ze ginn. Et si vläicht Apdikteren heibannen, déi dat och nach kënnen explizéieren, datt dat sénnvoll wär, datt dat logesch wär, nëmmen eng hallef Dosis ze ginn an datt dat och esou absolutt an der Rei wär.

Och do soen ech lech just dat, wat ech un Telefone respektiv als Maille kréien, do stellen d'Leit sech da Risefroen a soen: „Elo kréie mer nëmmen eng hallef Dosis, well se net genuch Impfstoff hunn. Da waarde mer léiwer, bis es erëm genuch do ass, an dann huele mer dann eis ganz Dosis.“ Well dat ass jo da wëssenschaftlech net richtig! Mee ech mengen, all déi do Saache mussen - fir datt keng Rumeuren entstinn, fir datt keng Problemer entstinn, fir datt keng Hesitatiounen entstinn, fir datt keng Ängschten entstinn - einfach kloer an däitlech wëssenschaftlech kommunikéiert ginn an net einfach als Decisioun dohinnergestallt ginn, mee de Leit erklärt ginn, fir datt se adheréieren un eng Prozedur, wou et esou noutwendeg wier, datt se géifen adheréieren, a massiv dorunner adheréieren!

An do wollt ech nu wirklech och nach iwwert dës Motioun eraus d'Regierung opfuerden, fir déi Kommunikatioun besser ze maachen, wéi se momentan amgaang ass se ze maachen. Merci.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Claude Wiseler. Wie wëllt dann nach d'Wuert zu dëser Motioun ergräifen?

Da géif ech emol direkt der Madamm Ministesch d'Wuert ginn.

Prise de position du Gouvernement

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Merci, Här President. Kommunikatioun ass effektiv wichteg. A wéi richtig ervirgehuewe ginn ass, hate mer schonn den Dënschdeg Geleeënheet, iwwert déi Motioun ze schwätzen. Jiddefalls hat ech dozou Stellung geholl. An ech denken, dass et an dësen Zäiten effektiv gutt ass, dat nach eng Kéier ze widderhuelen, wat ech gesot hunn.

Et ass richtig, d'Motioun geet drop hin, dass mer opgefuerdert ginn, d'Impfzenteren alleguerten nees opzemaachen. Dat ass sécherlech eng vun de Méiglechkeeten. A wéi ech lech et erklärt hat: Impfzenteren hunn e grouse Käschtepunkt, et ass eng grouss Logistik. A mir sinn u sech beméit, zu all Moment - an all Dag kënnt am Moment dee Grupp zesummen - déi Vaccinatiounen ze organiséieren. Mir sinn amgaangen, all Dag ze evaluéieren, wat Sënn mécht a wou mer eis Ressourcen am beschten asetzen. Et ass eng ganz schwéierfäleg Logistik do hannendrun.

Wéi ech lech en Dënschdeg erklärt hat, musse mer ëmmer mat de Stocke kucken, wat eis grad confirméiert ass deen Dag. Mir si jo net Meeschter iwwert déi Confirmatiounen. Mir sinn tributär dovunner, wat Dag fir Dag confirméiert gëtt a wat net. An a Fonctioun vun de Liwwerungen, déi mer kréien, a Fonctioun vun de Leit, déi disponibel sinn, organiséiere mer dat am beschten.

Dir wësst, dass eng Woch elo usteet, eng Impfwoch, wou mer extreem intensiv present si mat all eise mobilen Ekippen, do sinn d'Leit dermat amgaangen. An ech hat lech och en Dënschdeg gesot, dass mer selbstverständlech amgaange sinn ze evaluéieren, ab wéi engem Moment et Sënn mécht, en nächsten Impfzenter nees opzemaachen, genau sou wéi mer déi ganzen Zäit iwwer evaluéiert hunn, wéini de Moment wär, fir een zouzemaachen. Well einfach deen Afflux, dee moosse mer all Dag, mir hunn all Dag e Rapport, wivill Leit wou waren, an do gëtt dann an där Reunioun moies sech doriwwer beroden, ob dat esou ass, wéi mer et virusgesinn hunn, ob et nach Sënn mécht, dat bäizehalen oder net. Dat hu mer ëmmer gemaach an dat maache mer och elo ëmmer.

A wéi ech lech en Dënschdeg erklärt hat, musse mer dat eeben Dag fir Dag kucken, well vill Variabele sinn. Et sinn d'Liwwerungen engersäits, et ass och d'Personal. Mir sinn am Wanter, d'Leit ginn och krank. Mir hunn Ausfäll bei Honnerte Leit, déi schaffen, an där Impfcampagne falen der natierlech och ewech all Dag, soudass een ëmmer erëm muss kucken, wat Sënn mécht, wat mer un d'Stoe kréien a wat net.

Ech hat lech och en Dënschdeg gesot, et géif mer schwéierfalen, mech ze engagéieren, wéini en Impfzenter opgeet, well mer et eeben Dag fir Dag evaluéieren. A Stand haut, do hu mer haut de Moie festgestallt, dass mer haut net déi Securitét hätten, fir kënnen eng méi genau Ausso ze maache wéi ech dat an Dënschdeg gemaach hunn. Dofir hat ech u sech och de Kolleg Dan Kersch gefrot, op meng

Aussoen ze verweise vum Dag virdrun, well u sech keen neit Element do ass.

Mee ech gi mer awer Rechenschaft, dass et wichteg ass, d'Saachen ze widderhuelen. Och mat der Kommunikatioun hutt Der Recht. Mir hu bei engem System, wou mer alles opgemaach hate fir jiddwereen, gesinn, wéi mer de Rapport kritt hunn, wat fir eng Affluence do war, wat jo u sech och positiv ass. Ech mengen, kee vun eis hat warscheinlech domadder gerechent, dass esou Schlaange wiere vu bis zu dräi Stonnen. Dunn hu mer eis iwwerluecht, moies an eiser Reunioun, wat mer kéinte maachen, fir ganz flexibel a schnell dorobber ze reagéieren. An do si mer eeben op d'Solutioun komm, fir bei den Impfzenteren just nach mat Rendez-vous ze fueren an déi aner Popup-Storen, déi mer am Moment um Niveau vun der Campagne lafen hunn, oppen accessibel ze maachen, fir do en Equilibre ze fannen. Et ass och deementspriedend e Communiqué direkt erausgaangen den Dag drop.

An och do wär ech ganz dankbar ... Ech mengen, mir sinn alleguerte professionell Politiker, mir si vill am Kontakt mat de Leit, an et ass ganz komplizéiert, déi Informatiounen ze suivéieren, et kënnt all Dag Niees. Mir sinn natierlech alleguerten do gefuerdert. An ech sinn och op lech alleguerten ugewisen, déi Dir och Froe gestallt kritt, dass een déi offiziell Kommunikatiounen dann och esou weidergëtt.

Och am selwechte Sënn bei deem, wat geimpft gëtt. Ech hat et och den Dënschdeg gesot, Dir hat déi Fro gestallt, ech hat lech déi mëndlech beäntwert: Den CSMI gëtt vir, dass d'Boosterimpfung mat engem mRNA-Vaccin gemaach gëtt. Dat ass Moderna oder Pfizer. Et ass also net obligatoresch Pfizer. Mee mir halen eis un dat, wat virginn ass. Mir probéieren, wann et nëmmen iergendwéi geet, Moderna ze maachen. Mee mir stoppen awer och net d'Campagne, wann deen eng Kéier net disponibel ass.

Wéi gesot, mir hu ganz vill Liwwerungen ënnerwee. Mir mussen Dag fir Dag kucken: Wat kënnt un? Wat kënnt net un? Et kënnt net esou flockeg, wéi wann ee sech an de Cactus, ech weess net, e Pak Miel kafe geet. Hei si grouss Variatiounen dran. An dofir passe mer dat ëmmer un, dass mer konform sinn zu deem, wat d'Experten eis virginn hunn.

De CSMI huet eng kloer Virgab ginn, wat mer wéi kënnen booster, och a wéi enger Dosis. Do hale mer eis selbstverständlech drun. Dass dat komplizéiert Donnéeë sinn, dat ass mer scho bewosst. An et ass ganz schwéier, an där ganzer Pandemie hei esou komplex Informatiounen ronderëm d'Impfunge wirklech u jiddwereen erunzkréien.

Jiddefalls, och do hat Dir d'Fro gestallt, mee ech mengen, si war beäntwert. Ech hunn net méi den Iwwerbléck, mir haten dës Woch ganz vill Question-parlementairen. Ech liesen déi alleguerten, ech validéiere se och, déi erausginn. Ech muss lech awer éierlech soen, wann ech se elo net viru mer hunn, weess ech net méi genau ze soen, wéi eng beäntwert ass a wéi eng net. Ech mengen, Är Fro war direkt beäntwert ginn. Si missten all eraus sinn.

Och dat géif ech lech bieten, et sinn natierlech ëmmer wichteg Informatiounen - déi Froen, déi Der stellt, si pertinent an do kommen ëmmer erëm nei Informatiounen, déi natierlech och wichteg sinn am Kontext vu Froen, déi d'Leit un lech alleguerten hunn -, fir déi dann och esou weiderzeginn, wéi se kloergestallt ginn.

Also nach eng Kéier: Mir sinn zu all Moment beméit ze kucken, wéini et Sënn mécht, en Impfzenter opzemaachen. Et ass ganz kloer d'Intention vun der Regierung, eis Capacitéiten ze optimiséieren, an dat zu all Moment an esou flexibel wéi méiglech. Wéi gesot, méi wéi all Dag kënnen mer et net evaluéieren. Dat ass dat, wat mer maachen. Déi Rapporte kommen owes spéit, a moies fréi sëtzen d'Leit do an da kucke mer a mir decidéieren zesummen, wat am meeschte Sënn mécht. A mir sinn och beméit, dat esou schnell wéi méiglech ze kommunikéieren iwwert déi Kanäl, déi mer hunn.

Mir hunn och am Moment all Woch Live-Eventen, wou Froe kënnen gestallt ginn. Ech ginn dervun aus, dass Der dat och suivéiert. Do kommen och ganz interessant Informatiounen zesummen. Do gesäit een och d'Froen, déi d'Leit sech stellen. Do hu mer wirklech de Bols vun de Leit, wat hir Suerge sinn, wirklech am Wochentakt, a wou een och héiert, wat déi meeschtgestallte Froe sinn. Och dat sinn Indicateuren, déi bei eis afléissen, fir eis Kommunikatioun ze adaptéieren. Mir maachen u sech och ëmmer e Bilan vun de Froen, déi souwuel an de Live-Eventen wéi op den eenzelne Kanäl, déi mer hunn, Dag fir Dag gestallt ginn. An da gi mer eis eigentlech Méi, an deene Posten, déi erausginn, dat och geziilt esou opzesetzen, dass mer deene Froen entgéintwierken.

Och eis Experten - a mir hunn all Woch aner Experten, déi live disponibel sinn -, zousätzlech zu de Leit vun der Direktioun, kréien déi Froe matgedeelt. An hirer Preparatioun gehéiert dat derzou, dass se héieren a wëssen, wat d'Suerge si vun de Leit. A si gi sech eigentlech och scho Méi, an hiren Exposéen dat dann esou unzegoen. Ech si mer bewosst, dass mer dat net perfekt gemaach kréien. Ech loosse